

Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie

Letná 44, 048 01 Rožňava, tel.: 058 / 488 70 60, 0911 787 201

e-mail: ppprv@stonline.sk, web: www.cpppaprv.sk

Spoločne to zvládneme

s rodičmi a deťmi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

Príručka pre rodičov

ÚVOD

Milí rodičia,

na nasledujúcich stránkach nájdete množstvo námetov, pomocou ktorých môžete u svojich detí hravou cestou rozvíjať oblasti potrebné pre úspešné zvládnutie školských zručností. Ponúkame Vám rôzne rady, hry, úlohy i pracovné listy na rozvoj grafomotoriky, zrakového a sluchového vnímania, priestorovej orientácie a pozornosti. Manuál je vhodný pre deti, ktoré majú ťažkosti pri osvojovaní si čítania, písania a matematiky a nájdete v ňom aj cenné rady pre prácu s deťmi s vývinovými poruchami učenia a pozornosti.

Cvičenie s dieťaťom by malo mať formu hry, dieťa by do práce nemalo byť nútené. Veľmi dôležitá je pokojná atmosféra a trpezlivosť aj pokiaľ sa dieťaťu všetko nedarí tak, ako by ste si predstavovali. Cvičiť je potrebné pravidelne, ale nikdy príliš dlho. Únava dieťaťa sa môže prejaviť ako nechúť k ďalšiemu cvičeniu, odmietanie spolupráce alebo nepozornosť. Tiež je dôležité, aby ste sa svojmu dieťaťu pri cvičeniach plne venovali a prerušili ostatné činnosti. Len vtedy budete vedieť svoje dieťa vhodne usmerniť, poskytnúť mu radu, vysvetlenie, podporu a pochvalu a tiež budete môcť sledovať jeho výkon a pokroky.

Prajeme Vám, aby práca s Vašími deťmi prebiehala v príjemnej atmosfére a aby priniesla mnoho úžitku.

Kolektív zamestnancov CPPPaP Rožňava

MOTORIKA A GRAFOMOTORIKA

Hrubá motorika

- ❖ Uvoľňovanie ramenného kĺbu a predlaktia: mávanie, krúženie, striedavé upaženie a vzpaženie.
- ❖ Zdokonaľovanie zručností ako je hádzanie, chytanie, hod na cieľ.

Jemná motorika

- ❖ Modelovanie (môžete použiť najrozmanitejšie hmoty od plastelíny a modulitu až po hlinu a cesto), vytrhávanie, strihanie a skladanie z papiera, navliekanie (koráliky, cestoviny), nakrúcanie nite na ceruzku.
- ❖ Uvoľňovanie a cvičenie dlaní a prstov: krúženie, mávanie, kývanie, tlačenie dlaňami proti sebe a uvoľnenie, zovieranie v päšť a otváranie, dotýkanie palca s ostatnými prstami, oddiaľovanie a približovanie prstov (nožnice) a pod.
- ❖ Používanie bežných činností: zapínanie gombíkov, viazanie šnúrok, obúvanie sa.
- ❖ Vhadzovanie do fľaše: napr. fazuľky, koráliky, pričom ich uchopujeme tromi prstami.
- ❖ „Čínska hra“ - presúvanie napr. hrášku z jednej krabičky do druhej dvoma paličkami (alebo ceruzkami).

Grafomotorika, nácvik písania

- ❖ Precvičujeme nákres rôznych tvarov, nesústredíme sa na presné obťahovanie a napodobňovanie tvarov, ale skôr na plynulosť pohybov - *Pracovný list č. 1 a č. 2*.
 - 1) obťahovanie väčších predkreslených tvarov koncom ukazováka – obráteným koncom ceruzky – hrotom ceruzky – perom (dieťa stojí pri stole, na ktorom leží predloha)
 - 2) obťahovanie zmenšenej predlohy všetkými uvedenými spôsobmi (dieťa sedí pri stole)
 - 3) obťahovanie predlohy zmenšenej na veľkosť písma všetkými uvedenými spôsobmi.

Držanie písacej potreby

Správne postavenie prstov, tzv. pinzetový úchop, dosiahneme nasledovnými cvičeniami:

Dieťa otvorí ruku dlaňou hore. Vložíme mu na dlaň fazuľku a vyzveme ho, aby ju zachytil skrčením malíčka a prstenníka. Ostatné prsty sú pri tom vystreté (akoby ukazovalo počet tri). Potom dieťa ruku otočí smerom k podlažke, na ktorej je rozsypaná fazuľa alebo guľôčky. Fazuľku stále drží dvoma prstami pritlačenými k dlani a tromi voľnými prstami prenáša fazuľky do misky.

Pri písaní je ceruzka položená na kožnej riaske medzi palcom a ukazovákom a smeruje k ramenu alebo do uhla, ktorý zvierajú rameno a lakeť. K správnejmu zafixovaniu tohoto úchopu je možné použiť aj gumené alebo umelohmotné násadky na ceruzky v tvare trojuholníka, či trojhranné ceruzky a perá.

Poloha tela a papiera

Chodidlá sú na podlahe, lýtková a stehenná kosť zvierajú uhol 90°, dieťa sedí na celej stoličke uvoľnene a stabilne, trup mierne naklonený dopredu, hrudník sa nedotýka stola, predlaktie je na doske stola, lakťe sú ohnuté približne do uhla 90° mierne vzdialené od trupu, hlava je mierne naklonená dopredu, vzdialenosť očí od papiera je 25 - 30 cm. Umiestnenie papiera na stole u pravákov: okraj papiera má zvierat' so spodným okrajom stola uhol 15-20°, ľavý spodný okraj smeruje do stredu hrudníka, ľavíci: papier umiestňujeme na stôl mierne vľavo od osy tela, ľavý horný roh papiera by mal smerovať mierne hore, pravá ruka pomáha posúvať papier doľava a hore.

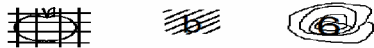
ZRAKOVÉ VNÍMANIE

Zraková diferenciácia - rozlišovanie

- ❖ Spoločne s dieťaťom pozorujeme z okna, čo sa deje. Menujeme, čo vidíme a dieťa by sa to malo snažiť vyhľadať (napr. „Vidím pani so psom“, „Vidím motorku“...).
- ❖ Labyrint nití: Tri rôznofarebné nite položíme na papier tak, aby sa všelijako krížili. Dieťa má prstom sledovať každú niť od začiatku až po koniec.
- ❖ Vyhľadávanie tvarov: Na papier nakreslite väčšie množstvo rôznych tvarov (hviezdičiek, trojuholníkov, štvorcov, kruhov a pod.), dieťa má vyhľadať a označiť tvary jedného druhu.
- ❖ Hľadanie rozdielov: Dieťa má na dvoch takmer rovnakých obrázkoch hľadať v čom sa od seba líšia.
- ❖ Hľadanie zhodných obrázkov – **Pracovný list č.3.**
- ❖ Podčiarkovanie písmen, ktoré sú rovnaké ako vopred určené písmeno na začiatku riadku. Napr: **d** a b d c l i e d l b s o l d c p d h r d a m b y s c l d k h d b
- ❖ Vyfarbovanie vopred určených písmen – Dieťa má napr. vyfarbiť každé písmeno **b** v texte. Obmenou je vyfarbovanie písmen, ktoré si deti často zamieňajú odlišnými farbami: **a/e** (-a- modrou/ -e-červenou), **b/d**, **s/z**, **p/b**,

Rozlišovanie figúry a pozadia

- ❖ Vyhľadávanie predmetov, písmen a čísel na pozadí. Napríklad:

- ❖ Určenie navzájom sa prekrývajúcich obrázkov, písmen, čísel, slov - **Pracovný list č. 4.**

Zraková analýza a syntéza

- ❖ Skladanie rozstrihaných obrázkov: Zoberte stranu z novín, časopisu alebo nejaký obrázok a rozstrihajte ho na 5 častí, dieťa má za úlohu časti opäť zložiť dokopy.
- ❖ Skladanie drevených kociek s obrázkami.
- ❖ Dokresľovanie obrázkov alebo písmen: Úlohou dieťaťa je dokresliť chýbajúcu časť (napr. kolesá na aute, bruško na písmene d atď.) alebo druhú polovicu obrázka.
- ❖ Skladanie slov z vystrihnutých písmen.

Zraková pamäť

- ❖ Zapamätávanie predmetov: Dieťaťu ukážeme dva a viac predmetov, ktoré má po zakrytí vymenovať. Môže tiež určovať ich vzájomnú polohu (čo ležalo vpredu, vzadu).
- ❖ Kreslenie predtým sledovaných rôznych zostáv koráliek, kociek, usporiadaných predmetov.
- ❖ Vymenovávanie alebo písanie písmen, slabík a slov, ktoré sme dieťaťu predtým na krátku chvíľku ukázali.
- ❖ Pexeso

Cvičenie očných pohybov

- ❖ Menovanie predmetov zľava doprava, ukladanie predmetov podľa diktátu.
- ❖ Čítanie izolovaných písmen, prvých písmen či slabík v slovách v riadku.
- ❖ Čítanie vo dvojici spoločne s dospelým.
- ❖ Usmerňovanie očných pohybov pomocou čítacieho okienka alebo záložky.

PRIESTOROVÁ A PRAVOĽAVÁ ORIENTÁCIA

- ❖ Hra „Čo sa kde nachádza“:
Vymenováваме rôzne veci, ktoré sa nachádzajú v blízkosti dieťaťa a jeho úlohou je povedať či sú hore – dole, vpredu – vzadu, hneď pred – hneď za, vpravo – vľavo, nad – pod. Podobne môže dieťa určovať aj polohu predmetov na obrázku, v knihe, časopise a pod.
- ❖ Skladanie obrázkov zo zápaliek alebo špajdlí:
 - 1) Skladáme jednoduché obrázky (domček, vláčik...). Môžeme postupovať podľa vzoru, podľa diktátu alebo vopred pripraviť obrázky, v ktorých bude jedna zápalka chýbať a dieťa ju bude mať za úlohu doplniť.
 - 2) Zo zápaliek postavíme jednoduchú zostavu, ktorú ukážeme dieťaťu. Potom ju prikryjeme. Dieťa sa má pokúsiť postaviť takú istú zostavu. Postupne zvyšujeme počet zápaliek.
- ❖ Hra „Ľavá – pravá“:
 - 1) Dieťa po nás opakuje predvedené pohyby alebo vykonáva pohyby podľa našich slovných pokynov - od jednoduchších (napr. zodvihni pravú nohu) až po zložitejšie (napr. pravou rukou si zakry ľavé oko a ľavou rukou si chyt pravé koleno).
 - 2) Výmena rolí - Dieťa nám dáva pokyny a kontroluje či to predvádzame správne.
 - 3) Ukazovanie na druhom - Dávame pokyny napr. svoju pravú ruku daj na jeho ľavé ucho.
- ❖ Kreslenie podľa nariadenia (kresebný diktát):
Dieťaťu diktujeme: Nakresli dom v strede papiera, vpravo pri dome stojí mama, vľavo hore nakresli slnko, napravo od slnka nakresli oblak atď. Obmenou môže byť diktát písmen, pričom ich má dieťa rôzne rozmiestňovať na ploche papiera.
- ❖ Ukladanie predmetov: Dieťa má položiť ceruzku na stôl vpravo, vľavo, nad zošit atď.
- ❖ Hra „Hľadanie pokladu“:
Dieťa hľadá ukrytý predmet v miestnosti alebo v prírode podľa vašich pokynov, ktoré ho nasmerujú niekoľko krokov v určitom smere.
- ❖ Skladanie puzzle, rozstrihaných obrázkov, skladanie stavebníc podľa návodu.
- ❖ Spájanie bodiek do obrázka podľa nákresu - **Pracovný list č. 5.**

SLUCHOVÉ VNÍMANIE

Sluchová diferenciacia - rozlišovanie

- ❖ Kroková hra: Stanovíme štart pri jednej stene v miestnosti, cieľ pokiaľ možno čo najďalej. Dieťa sa postaví na štart. Monotónnym hlasom menujeme rôzne predmety, občas medzi nimi povieme i meno dieťaťa (napr. strom, jablko, auto, Janka, hračka, lopta, stroj, čaj, Janka, lyžica.....). Vždy, keď dieťa počuje svoje meno, spraví jeden krok smerom k cieľu. Keď na svoje meno nezareaguje, musí urobiť krok späť.
- ❖ Slovo v príbehu: Dieťaťu čítame ľubovoľný príbeh. Vopred sa s ním dohodneme na slove, ktoré keď začuje, zaklope na stôl. Toto slovo sa v príbehu musí samozrejme opakovať.
- ❖ Rozlišovanie slov: Dieťa má určiť, či sú dvojice slov rovnaké a potom určiť hlásku, ktorou sa slová líšia. – **Pracovný list č. 6**
- ❖ Tvorba viet – spoločne s dieťaťom vymýšľajte vety so slovami, ktoré sa líšia jednou hláskou (napr. *váha* - *váza*).

Sluchová analýza a syntéza

Veta - slovo

- ❖ Určovanie počtu slov vo vete (možno ich vyznačiť časťami stavebnice).
 - ❖ Určovanie poradia slov vo vete. Napr.: Koľké v poradí je slovo *mačka* vo vete - Strakatá *mačka* sa hrá s kľbkom? odpoveď: druhé
 - ❖ Tvorenie viet z daných slov. Napr.: snežilo-vonku-ráno odpoveď: Ráno vonku snežilo.
- #### Slovo – slabika
- ❖ Delenie slov na slabiky.
 - ❖ Poznávanie slabiky: Dieťa má zdvihnúť ruku, ak bude medzi rôznymi slabikami, ktoré si vymýšľame počut' slabiku **mo** (alebo inú dohodnutú slabiku).
 - ❖ Určenie prvej (poslednej, strednej) slabiky v slove.
 - ❖ Určovanie rovnakých slabík v dvojiciach slov (napr. *lesy* - *sype*).
 - ❖ Slovný futbal: vyhľadávanie slov, ktoré začínajú poslednou slabikou predchádzajúceho slova (hora-rada-dary).
 - ❖ Skladanie slov zo slabík (napr. po-le-tí-me = poletíme, bu-ľ-a-ta = tabuľa).

Hlásková stavba slov

- ❖ Poznávanie hlásky v slove. Napr.: Počuješ v slove dom hlásku -m- (hlásku -n-, -t- ...)?
- ❖ Vyhľadávanie slov: dieťa hľadá slová, ktoré majú danú hlásku (napr. -d-) na začiatku, na konci, uprostred.
- ❖ Rozklad slov na hlásky: pravý = p-r-a-v-ý - **Pracovný list č. 6**
- ❖ Skladanie slov z hlások: v-e-ž-a = veža - **Pracovný list č. 6**
- ❖ Tvorenie nových slov prešmyknutím hlások (tma – tam).
- ❖ Rozklad slov na hlásky a tvorenie nových slov (divadlo= -d-i-v-a-d-l-o- : div, voda, dal).
- ❖ Tvorenie nových slov pridaním, ubratím, zámenou hlásky - **Pracovný list č. 6**
- ❖ Tvorenie slov z pomiešaných písmen.

Sluchová pamäť

- ❖ Zapamätanie si hlások, slabík, slov, číslíc.
- ❖ Rozvíjanie viet – Idem do školy, Ráno idem do školy, Ráno idem s mamou do školy,
- ❖ Dieťaťu zaspievame melódiu, ktorú má za úlohu zopakovať.

POZORNOSŤ

- ❖ Hľadanie chyby: Dieťaťu čítame alebo rozprávame krátky príbeh. Pri druhom čítaní alebo rozprávaní urobíme zámernú „chybu“ /zameníme obsah alebo určité slová/. Dieťa hľadá, kde sme urobili chybu.
- ❖ Hra „Povedz čo som schoval“: Na stôl položíme päť až desať hračiek. Dieťa si ich pozrie a pomenuje ich. Potom odíde za dvere a zatiaľ jednu hračku odložíme, premiestnime alebo vymeníme. Úlohou dieťaťa je rozpoznať a povedať rozdiely.
- ❖ Hra „Opakuj slová a vety“: Povieme dieťaťu za sebou určitý počet slov, viet alebo čísel, ktoré spolu nesúvisia. Dieťa ich má opakovať v správnom poradí.
- ❖ Spájanie čísel: Na papier napíšete ľubovoľne poprehadzované čísla (napr. 1 – 50). Úlohou dieťaťa je pospájať ich v číselnom rade bez toho, aby sa spojovacie čiary preťali alebo dotkli. Nájsené čísla sa zafarbia a cez tieto tmavé body môže spojovacia čiara prechádzať.
- ❖ „Indická hra“: Spolu s dieťaťom si dajte knihu na hlavu a prejdite sa po miestnosti, sadnite si, postavte sa a prejdite cez prekážku. Vyhráva ten, komu vydrží kniha na hlave dlhšie, bez toho aby sa jej dotýkal rukou.
- ❖ Hľadanie rozdielov na obrázkoch: Potrebujeme dva obrázky, ktoré sa líšia v detailoch. Tento typ úloh môžeme nájsť v detských časopisoch alebo si obrázky môžeme nakresliť.
- ❖ Pozorné sledovanie obrázka: Pripravíme si farebne zaujímavý obrázok (napr. z detkých časopisov a kníh), dieťa si ho krátko chvíľu prezerá a potom ho skryjeme. Následne má dieťa odpovedať na naše otázky, napr. Koľko stromov bolo na obrázku?, Čo bolo nakreslené žltou farbou?
- ❖ Hra „Tlieskaná“: Stojíme s dieťaťom čelom proti sebe a tleskame v pravidelnom rytme. Najskôr o svoje dlane, potom si tleskneme pravými dlaňami, potom ľavými dlaňami a znova do svojich. Cyklus sa opakuje, rytmus sa stále zrýchľuje, pokiaľ sa niekto nepomýli.
- ❖ „Zvukové hádanky“ – Potrebujeme rôzne predmety vydávajúce zvuk (aspoň 10 – napr. kľúče, noviny, predmet zo skla, z dreva, hrniec ...). Dieťa sa otočí chrbtom a my postupne s vecami vydávame zvuky (klopkáme, zvoníme a pod.). Po každom zvuku dieťa háda, ku ktorému predmetu zvuk prináleží.
- ❖ Spájanie bodov na štvorcovej sieti podľa pokynov, výsledkom je obrázok.
- **Pracovný list č. 7**
- ❖ Hľadanie vybraných obrázkov v tabuľke s rôznymi obrázkami – **Pracovný list č. 8**
Obmenou môže byť i hľadanie vopred daného písmena v texte napr. v časopise, novinách alebo v tabuľke s rôznymi písmenkami.

ADHD – PORUCHA POZORNOSTI S HYPERAKTIVITOU

- Deti s ADHD potrebujú pravidelný denný režim – pomoc s rozvrhnutím času na prácu a odpočinok. Dôležitý je tiež dostatok voľného času na odreagovanie.
- Únava dieťaťa sa môže prejavíť aj ako nechúť k ďalšiemu cvičeniu, odmietanie spolupráce, nepozornosť. U hyperaktívnych detí sa únava môže prejavíť tiež zvýšeným pohybovým nepokojom. Dieťa preto nenútime pri činnosti (napr. pri čítaní) sedieť nehybne – to ho môže ešte viac unaviť. Dobré je striedanie činností, aj domácu prípravu rozdeliť na viacero krátkych úsekov.
- Ak je to možné, každý deň preberte s dieťaťom, čo sa mu za deň podarilo a čo nie. Dohovorte sa s ním, ako môže svoje správanie nabudúce zmeniť. Snažte sa o pozitívne zhodnotenie, aby dieťa nemalo pocity viny ale istotu, že sa na neho nehneváte a máte ho radi. Zhodnoťte tiež svoje správanie a naplánujte spôsob, ako to robiť na druhý deň lepšie. Ide hlavne o nájdenie takej zmeny, ktorá povedie k spoločnému cieľu.
- Je dôležité nájsť hranice v správaní dieťaťa, ktoré by bolo schopné dodržať. Tieto požiadavky je treba presne vymedziť a prezentovať ako predmet dohody medzi ním a dospelými. Hranice a pravidlá by mali byť jednoduché a zrozumiteľné, dobré je tiež stanoviť si istú formu odmeny alebo trestu za ich dodržiavanie, resp. nedodržanie. Treba však pamätať na to, aby pochvala a ocenenie prevažovali nad trestom a pokarhaním, čím môžeme predísť zníženému sebahodnoteniu a skresleniu sebaobrazu dieťaťa. Snažiť sa vyzdvihnúť skôr pozitívne vlastnosti, ktoré dieťa má. V prípade, že chceme dieťa pokarhať, je dôležité reagovať skôr na neželanú činnosť (napr.: „Nepáči sa mi, keď ...“), ako priamo na osobu dieťaťa (napr.: „Si zlý, neporiadny ...“).
- Využívať motiváciu pochvalou – všímať si pozitívne prejavy v správaní, nepoukazovať zbytočne často na neposlušnosť. *Vyzdvihovať pozitívne vlastnosti, všímať si, čo všetko už dokáže.* Často využívať pozitívnu spätnú väzbu.
- Okrem aktívneho pohybu, kedy si deti s ADHD môžu vybiť nahromadenú energiu a napätie, je vhodná tiež relaxácia. Jednou z možností, ako naučiť dieťa relaxovať, je rozprávanie príbehov, čítanie pred spaním. Rozprávkové príbehy ponúkajú uvoľnenie a oddych. Majú bezprostredne upokojujúci vplyv na vegetatívny nervový systém a tiež pozitívne ovplyvňujú psychosomatické poruchy. Vďaka ich účinkom sa dá regenerovať celý organizmus, normalizuje sa dýchanie a uvoľňuje sa vnútorné napätie. To všetko má dlhodobé účinky na imunitný systém organizmu a na negatívny vplyv stresu. Zaujímavé relaxačné príbehy môžete nájsť v knihe *Príbehy z mesačnej houpačky* od Else Müllerovej.

VÝVINOVÁ PORUCHA UČENIA – DYSLEXIA

- Pre čítanie si vyberte čas, keď ste vy aj dieťa dobre naladení. Vyhnite sa čítaniu v čase, keď vy alebo dieťa máte hlad, ste unavení alebo podráždení. Uistite sa, že ostatní členovia rodiny vedia, že vás nemajú rušiť.
- Najlepšie je, ak používate knihu, ktorú vybral učiteľ. Ak si vyberáte knihu sami, dbajte, aby použitá slovná zásoba bola primeraná veku dieťaťa a písmo bolo zreteľne vytlačené. Najvhodnejšie sú knihy s obrázkami, ktoré dieťa zaujmajú.
- Dieťa má byť v pohodlí a dôležité je dobré svetlo. Najlepšie je, ak dieťa sedí pri stole a vás má po svojej pravej strane (ak je pravák).
- Začnite tým, že si prezriete obal knihy a krátko sa porozprávate, o čom asi kniha bude. Potom ju otvoríte a necháte dieťa začať čítať.
- Odporúčajte dieťaťu ukazovať si na slová prstom alebo ceruzkou položenou vodorovne pod riadkom.
- Niekedy je vhodné striedať sa v čítaní (napr. po stránke). Je to dobré pre pocit sebaúcty, dieťa je pod menším tlakom a tiež to umožní obsiahnuť väčšiu časť príbehu. Keď budete čítať vy, dieťa sa bude učiť sledovaním textu.
- Čítanie v páre je ďalšou technikou, ktorá môže znížiť napätie medzi vami a vaším dieťaťom. Pri tejto metóde číta rodič a dieťa nahlas v súzvuku. Vy by ste mali ukazovať na text prstom a nečítať veľmi rýchlo, aby vám dieťa stačilo.
- Neskúšajte prečítať príliš veľa, zo začiatku postačia päťminútové lekcie. Neskôr môžete predĺžiť čas na desať až pätnásť minút. Lekciu skráťte, ak je dieťa veľmi unavené. Čítajte každý deň.
- Ak dieťa chybné prečíta slovo, ktoré neovplyvní zmysel textu, ignorujte to. Ak chybné prečíta slovo ovplyvňujúce zmysel textu, počkajte na vhodnú pauzu (koniec vety) a požiadajte ho, aby sa vrátilo späť a slovo skontrolovalo. Ak dieťa nevie slovo prečítať, pomôžte mu. Prečítajte slovo nahlas, zreteľne a pomaly.
- Nezabudnite svoje dieťa chváliť za vynaložené úsilie.
- Ak dôjde k prerušeniu čítania, nechajte dieťa čítať znova od začiatku vety, aby zostal zachovaný jej význam.
- Nerobte si starosti, ak vaše dieťa číta monotónne. Keď sa deti namáhajú s čítaním nemôžu venovať pozornosť výraznosti čítania.
- Na konci čítania sa s dieťaťom o príbehu porozprávajte. Spýtajte sa, aký má názor na daný príbeh. Počas rozhovoru môžete v knihe listovať a prezeráť si obrázky.
- Zdržte sa negatívnych poznámok, napr.: „Pozri sa čo robíš! Sústreď sa, predtým ti to išlo lepšie“. Pochváľte ho aj za najmenšie úspechy.
- U starších detí s dyslexiou je potrebné brať do úvahy, že problémy s čítaním ich môžu ochudobniť o informácie, ku ktorým majú ostatné deti ich veku prístup. Tento nedostatok môžete kompenzovať tým, že mu budete čítať z kníh, ktoré zatiaľ nie je schopné prečítať samo. Zvýši sa jeho potešenie z kníh a príbehov, najmä keď budú zodpovedať vyššiemu veku ako tie, ktoré číta samo.

Zoznam použitej literatúry:

GURBALOVÁ, T. *Rozvoj grafomotorických zručností detí v predškolskom a mladšom školskom veku. Metodický materiál pre rodičov, MŠ, učiteľov I. stupňa ZŠ.* CPPPaP Košice.

LAUŠOVÁ, M. – ZBUDILOVÁ, E. *Vzdelávanie detí s poruchami učenia a pozornosti.* Raabe, 2008.

LOOSE, A. C. - PIEKERT, N. - DIENER, G. *Grafomotorika pro děti předškolního věku.* Praha: Portál, 2011.

MÜLLEROVÁ, E. *Příběhy z měsíční houpačky.* Praha: Portál, 2010.

PILAŘOVÁ, M. *Šimonovy pracovní listy 5. Grafomotorická cvičení.* Praha: Portál, 2010.

POKORNÁ, V. *Cvičení pro děti se specifickými poruchami učení. Rozvoj vnímání a poznávání.* Praha: Portál, 2011.

POKORNÁ, V. *Rozvoj vnímání a poznávání 1.* Praha: Portál, 2011.

SELIKOWITZ, M. *Dyslexie a jiné poruchy učení.* Praha: Grada, 2000.

SINDELAROVÁ, B. *Předcházíme poruchám učení.* Praha: Portál, 2007.

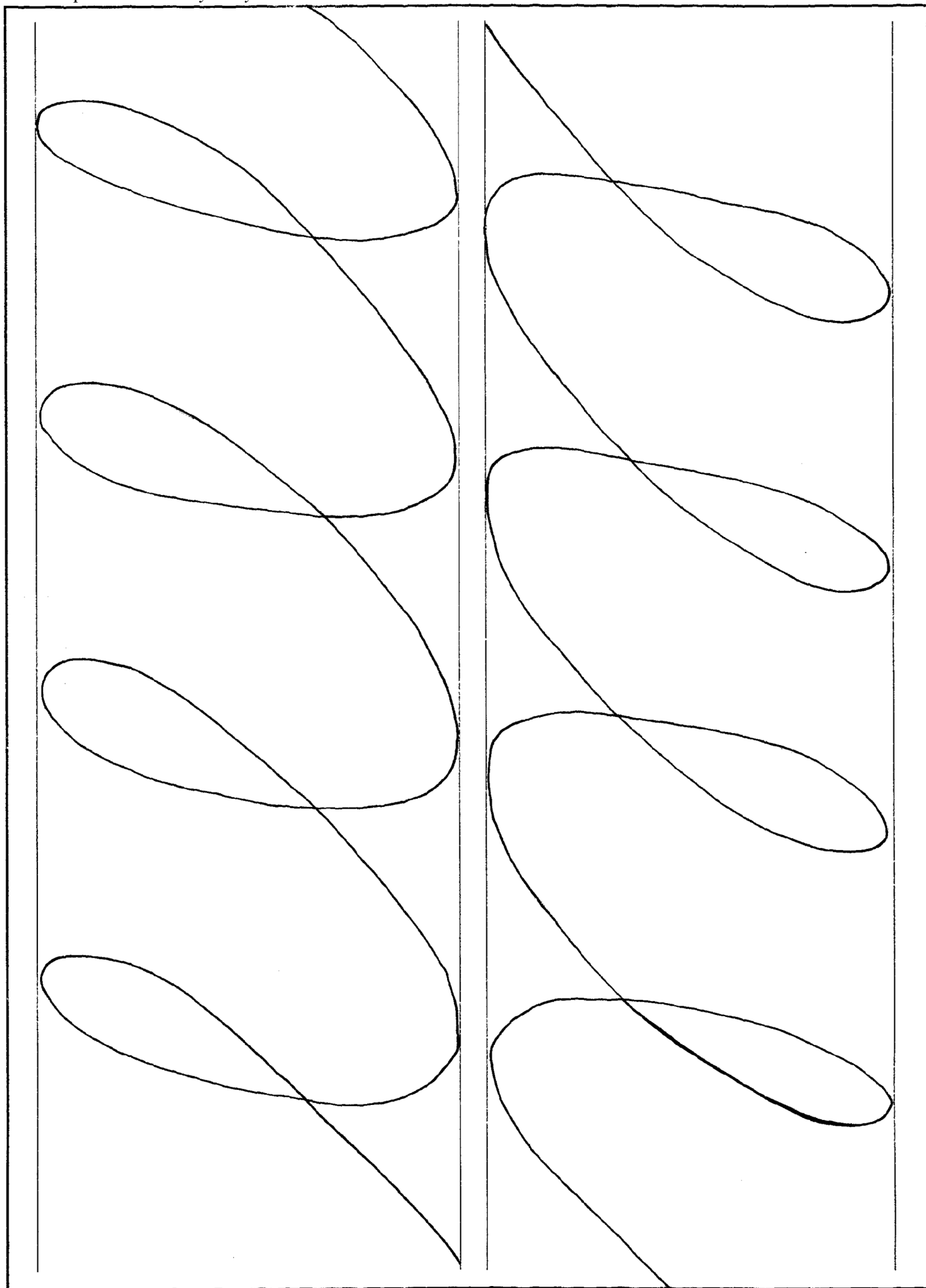
ZELINKOVÁ, O. *Poruchy učení.* Praha: Portál, 1994.

Vydané vďaka finančnej podpore Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR v rámci rozvojového projektu „Spoločne to zvládneme“ 2012.

© Vydalo: Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, Letná 44, Rožňava

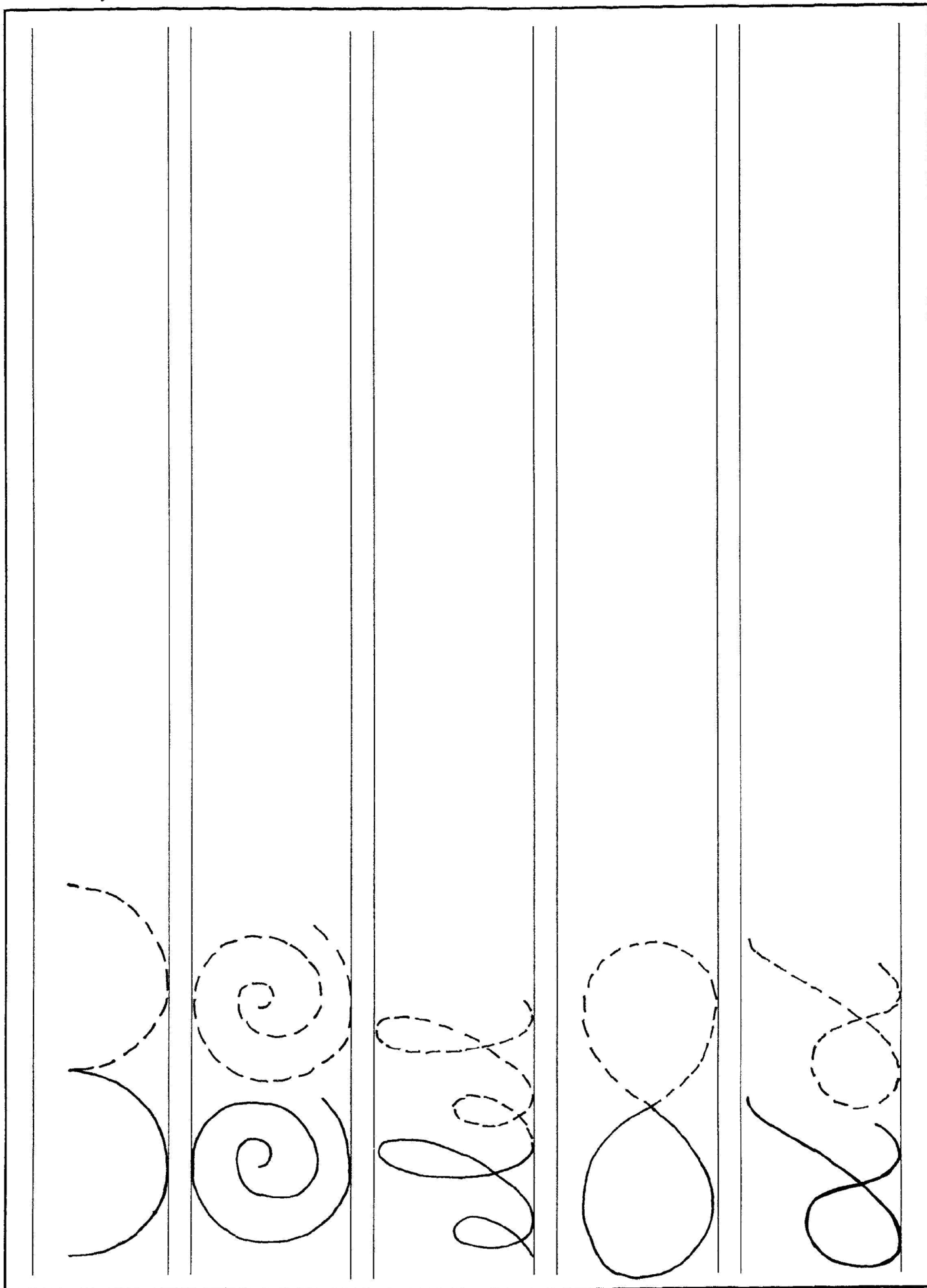
Pracovní list č. 1

Obtiahni predkreslené tvary rôznymi farbami.

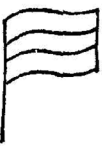

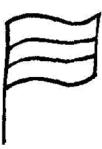

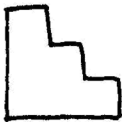
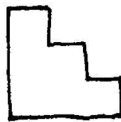
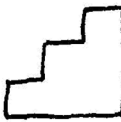
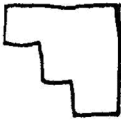
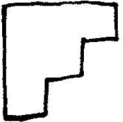
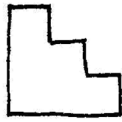
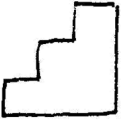
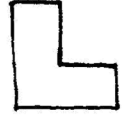
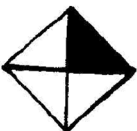
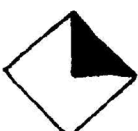

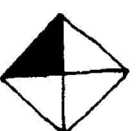

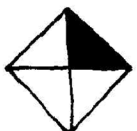
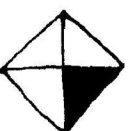

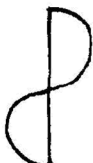

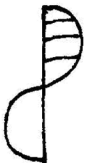

Pracovní list č. 2

Obtiahni tvary a dokresli rovnaké do celého riadku

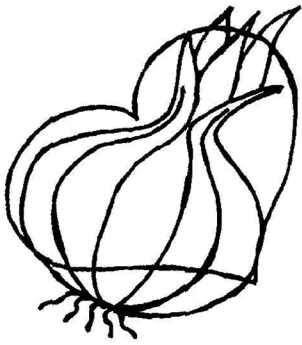
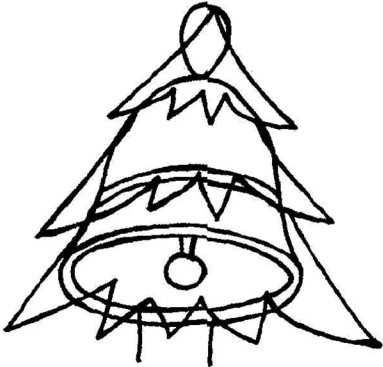
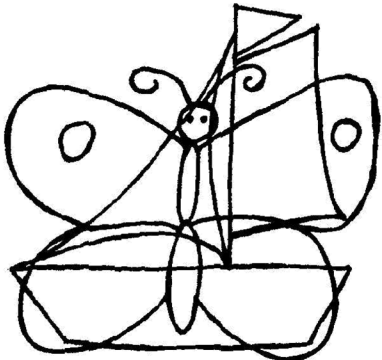

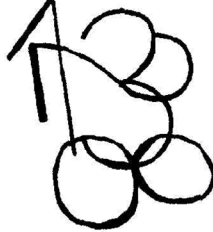
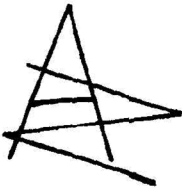
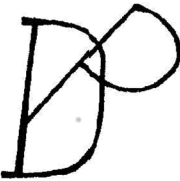
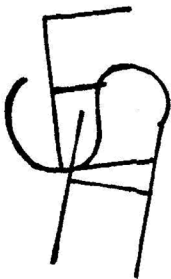
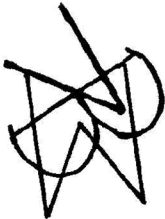
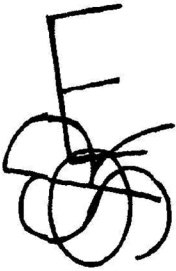
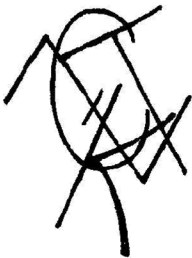
Pracovní list č. 3

Najdi v řádce obrázky rovnaké ako je obrázok v rámečku

Pracovní list č. 4

Obtiahni prstom a vymenuj predmety, čísla, písmená a slová, ktoré sa skrývajú na obrázkoch.

		
		
		
		
<p>muška</p>	<p>stredná kotoľda</p>	<p>priateľ brusinka štránka</p>

Pracovní list č.5

Spoj bodky podľa predlohy.

Pracovný list č. 6

Sluchová diferenciacia

Urč či sú slová rovnaké alebo rozdielne

los – les	para – pera	pec – vec	koža – koza
mak – rak	lavica – levica	noc – moc	muška – puška
bok – buk	kúpiť – kúpať	mak – lak	mrak – prak
žuť – žat'	mašľa – mušľa	meč – reč	mlyn – plyn
malá – milá	oblok – oblak	múka – fúka	mačka – kačka
vidí – vodí	búdka – bodka	myje - pije	obraz - odraz

Sluchová analýza

Rozlož slová na písmenká (vyhláskuj)

mama	sobota	kohút	mačka	koláčiky	darček
váza	jahody	baran	kefka	nohavice	vesmír
nohy	počúva	vozil	píska	vypísala	povraz
zima	motýle	nákup	sánky	fujavica	týždeň
kaša	varila	župan	žabka	zalepený	havran
ježe	kohúty	kýval	dobry	domovina	časník

Sluchová syntéza

Poskladaj z písmen slová

l-ú-k-a	m-a-l-i-n-a	k-a-b-á-t	l-í-š-k-a	r-u-k-a-v-i-c-e	p-a-l-č-e-k
s-o-v-a	v-e-č-e-r-a	r-u-k-á-v	v-e-d-r-o	n-a-k-ú-p-i-m-e	k-o-p-č-e-k
z-í-v-a	č-í-t-a-l-i	r-o-b-i-l	m-y-s-l-í	m-a-l-i-n-o-v-ý	h-a-v-r-a-n
m-u-ž-i	s-a-l-á-m-a	p-o-t-o-k	v-e-s-t-a	p-o-m-á-h-a-j-ú	m-u-š-k-á-t
p-í-š-e	p-a-v-ú-k-y	m-o-t-ú-z	p-y-š-n-á	k-o-m-i-n-á-r-i	r-o-z-k-a-z
r-u-ž-e	n-o-s-i-l-a	ch-y-t-a-l	j-a-r-n-é	č-a-s-o-p-i-s-y	s-y-n-č-e-k

Zmeň slová zámenou hlásky

zub – dub	dom -	babka -	trieda -
múka – fúka	nos -	včela -	rodina -
obraz –odraz	voda -	zrak -	bodliak -
oprava – otrava	fúka -	svet -	sieň -

Pracovní list č. 7

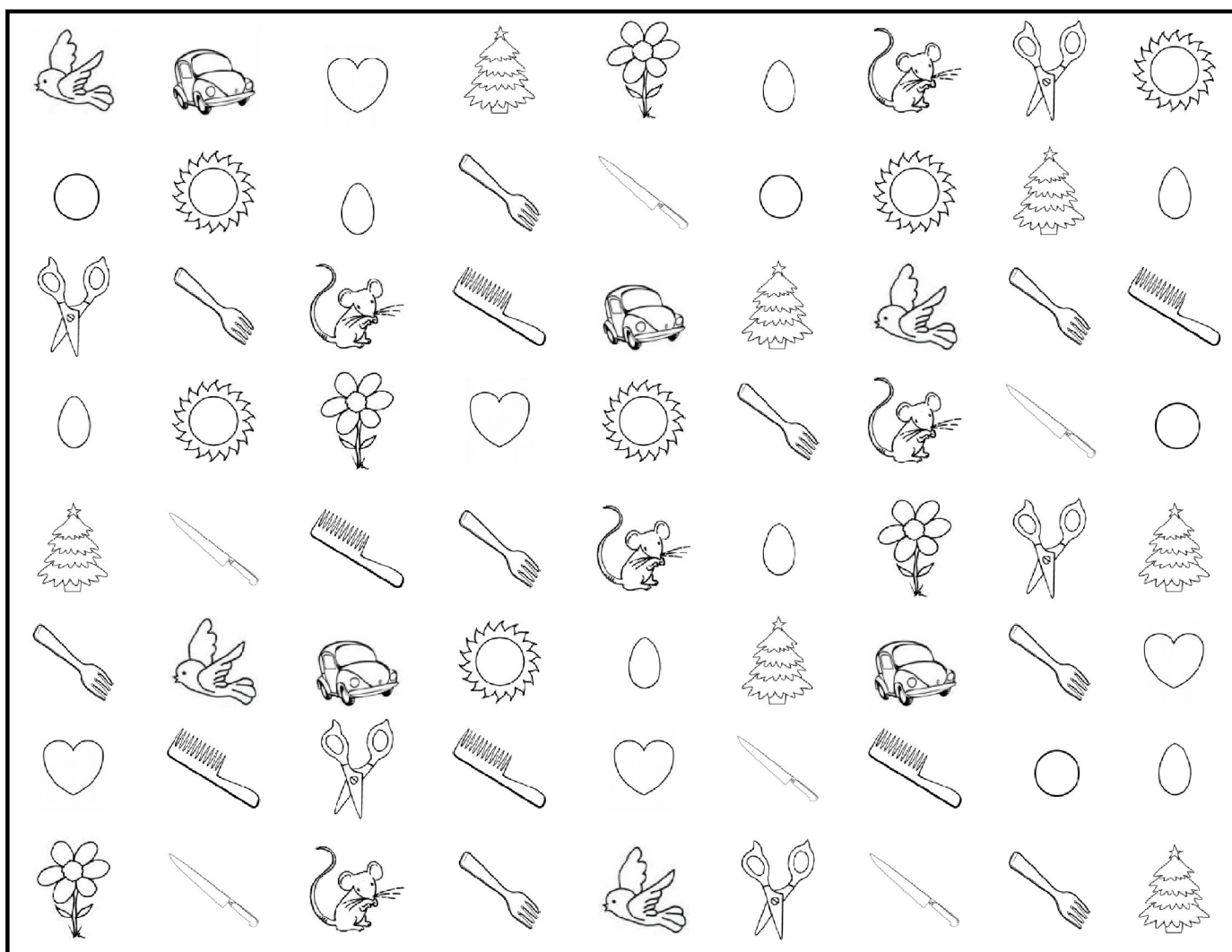
Spoj následující body:

7a – 10a	6i – 6j	8c – 9c	8i – 10j	7e – 5c	4h – 6j	1e – 1f
10a – 10e	8b – 9b	4a – 2c	2c – 1e	6d – 5d	10f – 10j	1f – 2h
8b – 8c	10e – 5e	7a – 7e	2h – 4j	9b – 9c	6g – 8f	8i – 8j
5d – 5e	6f – 6g	8g – 10f	7a – 5c	6f – 4h	6i – 8j	8f – 8g

1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	
	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j

Pracovní list č. 8

Nájdí a vymaľuj: a) všetky vidličky b) všetky srdiečka c) všetky vajíčka

Zakrúžkuj všetky stany Δ , ktoré sa skrývajú medzi trojuholníkmi.

